

WYMAGANIA EDUKACYJNE NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA KLASA I

Uczeń po 1 klasie:

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Słuchanie

- Uważnie słucha wypowiedzi nauczycieli, innych osób z otoczenia.
- Wykonuje proste polecenia.
- Wykonuje zadania według usłyszanej instrukcji.
- Uważnie wsłuchuje się w to, co rozmówca przekazuje, nie przerywa nadawcy.
- Słucha w skupieniu czytanego tekstu, audycji telewizyjnej, nagrania na CD, wypowiedzi podczas uroczystości, przedstawień w taki sposób, aby po wysłuchaniu wiernie odtworzyć ich treść.

Mówienie

- Poprawnie artykułuje poszczególne głoski i całe wyrazy.
- Zwraca uwagę na właściwe akcentowanie wymawianych wyrazów.
- Dobiera słowa adekwatnie do rodzaju i intencji wypowiedzi: informacji, pytania, odpowiedzi, prośby, podziękowania, powitania, pożegnania.
- Dbą o kulturę mówienia – nadawca zwraca się do odbiorcy informacji, nawiązuje z nim kontakt wzrokowy i słuchowy.
- Ćwiczy się w mowie monologicznej: wypowiadanie się dziecka na temat własnych przeżyć, wydarzeń, lektury, filmu, zachowań w krótkiej kilkudzaniowej formie; udzielanie odpowiedzi na pytania; wygłaszanie z pamięci wierszy.
- Ćwiczy się w mowie dialogowej: udział dziecka w rozmowie na określony temat; przeprowadzanie krótkiej rozmowy telefonicznej.
- Opowiada treści pojedynczego obrazka.
- Opowiada na bazie historyjki obrazkowej.

Czytanie

- Poprawnie rozpoznaje i odczytuje wszystkich liter alfabetu.
- Dokonuje analizy i syntezy wyrazów. Wyróżnia w nich liter, głosek, sylab.
- Czyta wyrazy jedno-, dwu-, a następnie wielosylabowych oraz krótkich zdań i tekstów.
- Wdraża się do czytania całymi wyrazami.
- Czyta indywidualne, zespołowo, głośno i cicho krótkie teksty z podręcznika z naturalną intonacją.
- Naśladuje wzorowe czytanie nauczyciela, aktora.
- czyta fragmentów lektur wybranych przez nauczyciela – rozbudzanie zainteresowań czytelniczych.
- Podejmuje próby samodzielnego czytania książeczek oraz czasopism dla dzieci.
- Odczytuje i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów.

Pisanie

- Kształtnie, prawidłowo pisze w separacji kolejno poznawane litery.
- Poprawnie łączy litery w pisanych wyrazach.
- Układa wyrazy z rozsypanki literowej, a następnie prostych zdań z rozsypanki wyrazowej i je zapisuje.
- Przepisuje wyrazy i krótkie zdania z tablicy, z książki.
- Pisze z pamięci poznane i omówione wcześniej wyrazy.
- Podpisuje ilustracje.

Ortografia

- Pisze wyrazy z literami oznaczającymi spółgłoski miękkie.
- Pisze poznane i dobrze opracowane na zajęciach wyrazy z ę i ą.
- Zapisuje wielką literą początki zdań, imion i nazwisk, nazw państw, miast, rzek.
- Pisze poznane na zajęciach wyrazy z ó, h, ch, ż, rz.
- Zapisuje dwuznaki (ch, rz, sz, cz, dz, dż, dź).

Kształcenie językowe

- Rozróżnia pojęcia: głoska, litera, sylaba.

- Ma świadomość, że głoski zapisuje się za pomocą liter.
- Wyróżnia sylab w wyrazach.
- Wyróżnia wyrazy w zdaniu.
- Wyróżnia zdania w tekście.
- Rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i wykrzyknikowe.

Samokształcenie

- Podejmuje próby zapisu nowo poznanych liter i wyrazów oraz sprawdza poprawności ich zapisu z podanym w podręczniku wzorem.
- Korzysta z czasopism dla dzieci, zasobów Internetu i rozwijanie swoich zainteresowań, czyta lektury.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

- Określa położenie przedmiotów względem obserwatora.
- Określa położenie jednych przedmiotów względem innych obiektów.
- Wyznacza kierunki w przestrzeni: na lewo, na prawo, do przodu, do tyłu, w górę, w dół.
- Ocenia odległości między obiektami: daleko – blisko, bliżej – dalej; blisko – bliżej – najbliżej.
- Poprawnie używa przyimków, np.: za, przed, nad, pod, do, z, w, na zewnątrz, wewnątrz, obok.
- Przypisuje przedmiotom cechy typu: krótki, szeroki, wysoki, długi, wąski, gruby.
- Porównuje przedmioty pod względem wybranej cechy: długi – krótki; długi – dłuższy – najdłuższy; wąski – szeroki itp.
- Porządkuje przedmioty według wielkości, porządkowanie patyczków od najmniejszego do największego i odwrotnie (tworzenie ciągów rosnących bądź malejących).

Rozumienie liczb i ich własności

- rozpoznaje liczby pierwszej i drugiej dziesiątki w aspektach liczby: kardynalnym, porządkowym, miarowym, symbolicznym oraz je zapisuje za pomocą cyfr.
- Rozkłada liczby na składniki.
- Porównuje liczby
- Porządkuje liczby w określone ciągi malejące lub rosnące; miejsce liczby na osi liczbowej.
- pozna dziesiątkowy system zapisywania liczb; wyróżnianie rzędów: jedności i dziesiątek.
- Porównuje liczby dwucyfrowe w zakresie 20; umieszcza je na osi liczbowej.
- Porządkuje liczb według wielkości – rosnąco i malejąco.
- Przelicza liczby w zakresie 100
- Liczy dziesiątkami do 100.
- Wskazuje jedności i dziesiątki w liczbie dwucyfrowej i zapisuje ją.

Posługiwanie się liczbami

Działania na liczbach pierwszej dziesiątki

- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10.
- Zapisuje działania za pomocą znaków matematycznych.
- Zna zero jako wynik odejmowania.
- Wykonuje obliczenia pieniężne; monety: 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 1 zł, 2 zł, 5 zł.

Działania na liczbach drugiej dziesiątki

- Dodaje i odejmuje liczby wewnątrz drugiej dziesiątki, np.: $10 + 2$, $12 + 4$, $16 - 6$, $16 - 4$.
- Dodaje i odejmuje liczby z przekroczeniem progu dziesiątkowego.
- Dodaje i odejmuje kilka liczb; poznał i stosuje własności dodawania – przemienności.
- Zapisuje relacje między liczbami za pomocą znaków: $<$, $>$, $=$.
- Mnoży liczb w zakresie 20.
- Wykonuje obliczenia pieniężne (grosze, złotówki).
- Zna związek dodawania z odejmowaniem; kształtuje nawyk sprawdzania poprawności odejmowania za pomocą dodawania;
- Rozwiązuje łatwe działania z niewiadomą w postaci okienka.

Czytanie tekstów matematycznych

- Rozwiązuje proste zadania tekstowe.
- Analizuje treści zadania tekstowego; wyróżnia w niej dane liczbowe, niewiadomą; ustala związek między danymi a niewiadomą.
- Układa proste zadania tekstowe.

Pojęcia geometryczne

- Dostrzega kształty różnych figur geometrycznych w otoczeniu.
- Rysuje figury za pomocą szablonów.
- Obrysowuje modele figur geometrycznych, je z patyczków, modeluje na geoplanie.
- Tworzy kształty różnych figur poprzez rozcinanie, zginanie, układanie jednych figur z drugich.
- Odróżnia i podaje nazwy takich figur, jak: koło, trójkąt, prostokąt, kwadrat.
- Rysuje i mierzy odcinki (w zakresie 20 cm).

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

- Klasyfikuje przedmioty według wyróżnionej cechy lub kilku cech.
- Tworzy zbiory zgodnie z podanym warunkiem.
- Ustala warunki, które spełniają elementy wskazanego zbioru.
- Przelicza elementy w zbiorach.
- Porównuje liczebności dwóch zbiorów; rozumie pojęcia: mniej – więcej – tyle samo i zapisywanie tych relacji za pomocą znaków: $<$, $>$, $=$.

Pomiary

Czas kalendarzowy

- Zna nazwy dni tygodnia; wymienia je we właściwej kolejności.
- Zna nazwy kolejnych miesięcy w roku; wymienia je we właściwej kolejności.
- Zna nazwę aktualnej pory roku oraz bieżącego miesiąca.
- Wyszukuje w kalendarzu dat ważnych dla dziecka, np. urodzin, imienin, świąt.

Czas zegarowy

- Zna z tarczę zegara i rolę poszczególnych wskazówek; spostrzeżenie: mała wskazówka porusza się wolniej niż duża; duża wskazuje godziny, mała minuty.
- Odczytuje pełne godziny, ustawia na zegarze pełne godziny.
- Dokonuje prostych obliczeń zegarowych na pełnych godzinach.

Długość

- Mierzy długości różnych przedmiotów różnymi miarkami, np. ołówkiem, klokiem, patyczkiem, zeszytem, krokami, kawałkiem sznurka.
- Wskazuje przydatności pewnych części ciała do wykonywania pomiaru: stopa, dłoń, palec, przedramię itp.
- Korzysta przy pomiarach z linijki i zna pojęcie centymetra.
- Mierzy długości i kreśli linijką odcinki (w zakresie 20 cm).

Masa

- Waży przedmioty na wadze szalkowej bez użycia odważników; stosuje określenia: cięższy – lżejszy – tak samo ciężki; tu więcej – tu mniej – a tu tyle samo.
- zna z pojęcie kilograma, dekagrama, grama.
- Waży przedmiotów z użyciem odważników.

Pojemność

- zna pojęcie litra.
- Odmierza płyny ćwierćlitrowym, półlitrowym kubkiem i litrowym naczyniem. *Stwierdzenie: jeden kubek wody to mniej niż 1 litr; dwa kubki wody to mniej niż 1 litr; cztery kubki wody to tyle samo co 1 litr; pięć kubków wody to więcej niż 1 litr.*

EDUKACJA SPOŁECZNA

Rozumienie środowiska społecznego **Dziecko jako jednostka społeczna**

- Dostrzega swoją indywidualności w sferze:
  - fizycznej: wyróżnia i podaje nazwy części ciała (głowa, tułów, ręce, nogi, brzuch); porównywanie siebie z innymi osobami – cechy wspólne: te same części ciała; cechy różniące: kolor oczu, włosów, wzrost itp.);
  - zmysłowej – dostrzega, że poznawanie świata odbywa się za pomocą wzroku, dotyku, słuchu, węchu, smaku; porównywanie sprawności tych narządów podczas zabaw i nauki;
  - emocjonalnej – rozpoznaje emocje wyrażane przez siebie i przez inne osoby, takie jak: radość, smutek, gniew, złość, czułość, życzliwość;
  - intelektualnej – respektowanie zasady: „Najpierw myślę, później działam”.
- Ma poczucie własnej wartości – wie w czym jest dobre, a w czym najlepsze (np. Jestem dobry / dobra w liczeniu do stu. Jestem najlepszy / najlepsza w grze w piłkę).

Dziecko jako członek rodziny

- Identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami:
  - pamięta swoje nazwisko oraz nazwiska dziadków i krewnych;
  - odczuwa poczucie bezpieczeństwa wśród członków rodziny;
  - chętnie uczestniczy w rodzinnych świętach i uroczystościach;
  - zna historię rodziny poprzez oglądanie zdjęć, słuchanie opowiadań rodziców, dziadków.
- Tworzenie życzliwych więzi rodzinnych:
  - okazuje miłości członkom rodziny; wczuwanie się w ich smutki i radości;
  - darzy szacunkiem rodziców i dziadków;
  - sprawia radości rodzicom, rodzeństwu, dziadkom;
  - dzieli się swoimi problemami, sukcesami i porażkami.
- Podejmowanie i wypełnianie obowiązków domowych:
  - zna swoje stałe obowiązki i wykonuje je bez przypominania; wykonuje prace lubiane i mniej lubiane, ale konieczne;
  - uczestniczy w wspólnej trosce o czystość i higienę pomieszczeń; utrzymywanie w porządku swoich zabawek i przyborów szkolnych.

Dziecko jako członek społeczności szkolnej

- Dziecko jako uczeń:
  - zna prawa i obowiązki ucznia; pomaga nauczycielowi w przygotowaniu pomocy dydaktycznych; sumiennie pełni dyżury w klasie; szanuje podręczniki i przybory szkolne; sumiennie wykonuje powierzone zadania edukacyjne i organizacyjne; odpowiednio zachowywanie się w klasie, w szatni, szkolnej, świetlicy, bibliotece itp.;
  - rozbudza swoją ciekawość poznawczą i cierpliwość w dochodzeniu do wiedzy;
  - traktuje naukę szkolną nie tylko jako obowiązek, ale także jako przyjemność;
  - wie, jak uczyć się dzieci w innych krajach, w szczególności w kraju nauczanego języka obcego;
  - zdobył umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji;
  - uczy się właściwego reagowania emocjonalnego na sukces lub porażkę.
- Dziecko jako członek społeczności klasowej:
  - nawiązuje serdeczne stosunki z innymi dziećmi w klasie; okazuje im życzliwość;
  - przestrzega kulturalnego odnoszenia się do siebie nawzajem, stosowania zwrotów grzecznościowych (przepraszam, proszę, dziękuję);
  - sprawia radości koleżankom i kolegom, składa im życzenia imieninowe, wykonuje osobiście upominki;
  - opiekuje się koleżankami lub kolegami potrzebującymi pomocy; właściwe odnosi się do dzieci niepełnosprawnych;
  - unika krzyku, kłótni i innych zachowań agresywnych w kontaktach z rówieśnikami;
  - szanuje cudzą własność.

Orientacja w czasie historycznym

Wiedza o kraju ojczystym

- rozwija świadomość narodową (mówimy po polsku, jesteśmy Polakami, nasz kraj to Rzeczpospolita Polska; naszą stolicą jest Warszawa).

- Rozpoznaje godło i barwy ojczyste; wskazuje na mapie stolicę Polski oraz największe rzeki.
- Godnie zachowuje się podczas słuchania i śpiewania hymnu narodowego.
- Zna legendy związane z powstaniem Polski i wybranych miast naszego kraju.
- Zna pierwszych władców i króli Polski.
- Zna pierwszą stolicę Polski.
- Zna sławnych Polaków.
- Ma wiedzę o patronie szkoły.

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Rozumienie środowiska przyrodniczego

• W klasowym kąciku przyrody:

- wspólnie z nauczycielem urządza kącik przyrody w zależności od możliwości szkolnych;
- zbiera i na bieżąco eksponuje w kąciku przyrody dary pór roku;
- prowadzi obserwację pogody i notuje wnioski w klasowym kalendarzu pogody.
- zna warunki konieczne do życia roślin (światło, woda, powietrze, gleba, temperatura);
- przeprowadza doświadczenie mające na celu stwierdzanie czystości śniegu.
- obserwuje rozwój liści i kwiatów na gałązkach roślin hodowanych w naczyniu z wodą (brzoza, forsycja) oraz na drzewach i krzewach w okolicy szkoły;
- wysiewa nasiona wybranych roślin do skrzynek; pielęgnuje i obserwuje ich kiełkowanie oraz wzrost; systematycznie opiekuje się założonymi w skrzynkach uprawami; dostrzega znaczenie wody, światła i powietrza w wegetacji roślin.
- prowadzi pielęgnację ozdobnych roślin doniczkowych w klasie.

• W ogrodzie lub na polu:

- wie co to jest zbiór warzyw; rozróżnia i podaje nazwy warzyw (marchew, pietruszka, burak, sałata, kapusta, cebula, kalafior, dynia, fasola, pomidor); wymienia i wskazuje ich części jadalne;
- podaje wartości odżywcze warzyw i owoców; wie dlaczego należy jeść surówki i sałatki warzywne;
- zna różne sposoby przechowywania warzyw: przetwory, kiszonki, mrożonki, suszenie;
- rozpoznaje i podaje nazwy ozdobnych roślin kwiatowych: aster, chryzantema, nasturcja, nagietek, pelargonja i inne rośliny dostępne do obserwacji;
- zna niektóre sposoby pielęgnacji roślin: podlewanie, nawożenie, zabezpieczanie wieloletnich roślin ozdobnych przed zimą (np. róż);
- obserwuje z nasiona warzyw (marchew, ogórek, dynia, burak, fasola itp.);
- rozróżnia i nazywa narzędzia ogrodowe;
- odróżnia rośliny uprawne od niektórych chwastów np. oset, pokrzywa; zna ich niepożądane właściwości, wie jak ogrodnik z nimi walczy;
- rozpoznaje i nazywa wybrane rośliny kwitnące wiosną (krokus, bratek, żonkil, narcyz, tulipan, szafirek, hiacynt itp.);
- rozpoznaje niektóre krzewy ozdobne (np. bez, forsycja, jaśmin).
- obserwuje wygląd i zachowanie takich zwierząt, jak: mrówka, dżdżownica, pszczoła, osa, trzmiel, motyl;
- zna rolę i znaczenie szkodników i zwierząt pożytecznych w ogrodzie;

• W sadzie:

- rozpoznaje po owocach i podaje nazwy drzew owocowych (jabłoń, grusza, śliwa) oraz krzewów owocowych (agrest, malina, porzeczka);
- zna sposoby zbierania i przechowywania owoców; wartości odżywcze; sałatki owocowe; przetwory.
- obserwuje wiosenne prace pielęgnacyjne w sadzie: bielenie i przycinanie drzew;
- rozumie znaczenie zapylania kwiatów przez pszczoły;
- wie, w jaki sposób z nasion powstają owoce;
- rozpoznaje i wymienia nazwy ptaków (szpak, kos) i ich znaczenie w walce ze szkodnikami;
- wie, dlaczego należy zakładać budki lęgowe i chronić ptasie gniazda;
- dostrzega bogactwo barw, kształtów, zapachów, dźwięków wiosny.

• W parku i w lesie:

- rozpoznaje po liściach i owocach wybrane drzewa liściaste (np. jarzębina, brzoza kasztanowiec, dąb, klon, wierzba) oraz drzew iglastych (sosna, świerk);
- obserwuje jesienne zmiany w przyrodzie i potrafi je wyjaśnić: opadanie liści z drzew; odlot ptaków, gromadzenie przez zwierzęta zapasów na zimę, zasypianie zwierząt.
- rozpoznaje kilku zwierząt żyjących w naturalnym środowisku, ich wygląd, sposób odżywiania i przygotowanie się do przetrwania zimy (wiewiórka, lis, zając, sarna, dzik, kret, żaba);
- zna zagrożenia czyhające na człowieka ze strony chorych lub niebezpiecznych zwierząt;
- wie, dlaczego należy dokarmiać zimą zwierzęta;
- wie dlaczego dzieci nie mogą zbierać grzybów; zna zagrożenia związane z trującymi owocami i grzybami.
- wie, że przyroda zimą odpoczywa w tym: znaczenie pokrywy śnieżnej dla roślin i zwierząt; zmiany w wyglądzie zwierząt (gęstnienie sierści, zmiana jej koloru), zapadanie w sen zimowy;
- rozumie konieczność dokarmiania zimą dziko żyjących zwierząt i ptaków.
- rozpoznaje gatunki ptaków gromadzących się w miejscach dokarmiania (sikora, wróbel, kruk, sroka, wrona, gil).
- rozpoznaje niektóre chronione zwierzęta żyjące w lesie;
- zna pierwsze, chronione, wiosenne rośliny kwiatowe;
- obserwuje budzenie się drzew i krzewów do życia (bazie wierzbowe, kwiaty forsycji itp.);
- obserwuje powrót ptaków, zakładanie gniazd, opieka nad pisklętami;
- obserwuje budzenie się owadów w mrowisku, ulu, na łące.

• W domu:

- prowadzi pielęgnację ozdobnych roślin doniczkowych w domu;
- rozpoznaje wybrane rośliny i owoce egzotyczne; zna miejsce ich pochodzenia i sposoby transportu do Polski;
- wie w jaki sposób należy opiekować się kotem, psem lub innymi zwierzętami domowymi.
- wie, dlaczego należy segregować odpady i rozróżnia kolory pojemników do segregacji;
- rozumie znaczenie pojęcia - opakowanie ekologiczne;
- wie i rozumie dlaczego i jak należy oszczędzać wodę;
- rozumie znaczenie wody dla życia ludzi, roślin i zwierząt.

Funkcje życiowe człowieka – ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek.

Dbanie o zdrowie i schludny wygląd

- **Odżywianie:** rozumie, dlaczego należy jeść regularnie urozmaicone posiłki; ma wyrobione nawyki sprawdzania terminów przydatności produktów do spożycia.
- **Higiena osobista:** rozumie konieczność mycia rąk, czyszczenia zębów i mycia włosów; właściwego korzystanie z urządzeń sanitarnych; zachowania czystości ubrań, zakrywania ust podczas kaszlu i kichania; dbanie o porządek w plecaku i swoim pokoju.

Bezpieczeństwo

- Przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie, w szkole; ma świadomość konsekwencji zachowań zagrażających bezpieczeństwu (popychanie, podstawianie nogi, bieganie na oślep).
- Przestrzega zakazu zabaw w miejscach niedozwolonych;
- Zna i przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych; potrafi zgodnie z zasadami przejść na drugą stronę ulicy; bezpiecznie porusza się chodnikiem idąc do szkoły i wracając z niej;
- rozumie, że w sytuacji zagrożenia ma zwrócić się do policjanta; zna numery alarmowe oraz domowy numer telefonu i adresu zamieszkania.

Odpoczynek

- Rozumie znaczenie ruchu, uprawiania wybranych sportów letnich i zimowych dla rozwoju organizmu.
- Wie, dlaczego odpowiednia ilość snu jest potrzebna dla zdrowia człowieka.
- Rozwija swoje hobby.
- Wie, dlaczego można oglądać tylko dozwolone programy telewizyjne i grać w dozwolone, odpowiednie do wieku gry komputerowe; gra w gry stolikowe.

Rozumienie przestrzeni geograficznej.

Poznanie swojej miejscowości i swojego regionu.

- Zna nazwę swojej miejscowości (miasta, dzielnicy, ulicy);
- Zna adres dziadków (nazwa miasta, ulicy).
- Interesuje się historią swojej miejscowości (miasta, wsi, okolicy); słucha opowiadań i związanych z nią legend;
- Poznał tradycje związane z własnym regionem (stroje, pieśni, tańce, zdobnictwo).
- Zna prace w pobliskich obiektach usługowych; zapoznał się z zawodami wykonywanymi w najbliższej okolicy.
- Poznał obiekty użyteczności publicznej (apteka, remiza straży pożarnej, przychodnia lekarska, komisariat policji itp.); utrwalił nawyk kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych oraz miejscowych środkach transportu.

Obserwacja zjawisk atmosferycznych.

- Zna w zależności od pory roku rodzaje opadów atmosferycznych.
- Obserwuje i określa w zależności od pory roku zmiany temperatury powietrza.
- Obserwuje i nazywa kierunek i siłę wiatru.
- Wymienia charakterystyczne cechy zjawisk pogodowych i zmian wynikających z ruchu Ziemi wokół Słońca dla każdej pory roku.
- Wyznacza główne kierunki w terenie: wschód – zachód – północ – południe na podstawie cienia oraz wiatru.
- Rozumie i potrafi określić trzy stany skupienia wody (przeprowadza doświadczenia).

Wiedza o naszej planecie Ziemi.

- Wie, że Ziemia jest jedną z planet krążących wokół Słońca;
- Poznał układ planet naszej galaktyki;
- Wie, że globus jest przestrzennym modelem Ziemi, a mapy przedstawiają na płaszczyźnie wybrany jej fragment lub całość; poznał oznaczenie kolorami ukształtowania terenu;
- Określa charakterystyczne cechy krajobrazów: górski, nizinny, nadmorski.
- Poznał życie ludzi w różnych miejscach naszej planety; akceptuje ludzi mimo ich różnic (kolor skóry, sposób mówienia, ubierania się); szuka sposobów porozumiewania się werbalnego (nauka języka obcego) i pozawerbalnego (gesty, ruchy, mimika).
- Zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z działalności człowieka – zanieczyszczenie powietrza i wód, zaśmiecanie, przyczynianie się do pożarów lasów i łąk.
- Rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego; segregowanie odpadów, stosowanie opakowań ekologicznych; troszczenie się o rośliny i zwierzęta z najbliższego otoczenia; oszczędzanie wody i energii elektrycznej, właściwe zachowanie się w lesie, nad morzem, jeziorem, w górach;
- Rozumie znaczenie wody dla człowieka i wszystkich organizmów żywych.

EDUKACJA TECHNICZNA

Planowanie i organizacja pracy podczas montażu wytworów technicznych.

- Zna cel wykonywanej pracy.
- Gromadzi odpowiednio dobrany materiał i potrzebne narzędzia oraz oszczędnie gospodaruje materiałami.
- Odpowiednio przygotowuje i dba o ład i porządek w miejscu pracy .
- Ustala kolejność wykonywanych czynności (mierzenie, wycinanie, klejenie, ozdabianie itp.).
- Wykazuje twórczą inwencję podczas tworzenia swojego dzieła.

Znajomość własności i cech różnych materiałów przydatnych do majsterkowania.

Materiały:

- przyrodnicze (żołędzie, kasztany, owoce, warzywa, jarzębina, szyszki, kora, suszone trawy, kwiaty, glina, masa solna);

- papiernicze (karton, papier, tektura, bibuła gładka i marszczona, serwetki stołowe; papier: gazetowy, maszynowy, śniadaniowy, zeszyty z kolorowym papierem);
- włókiennicze (skrawki materiałów, wstążki, nici, włóczki, tasiemki, sznurki);
- tworzywa sztuczne (folia aluminiowa, kapsle, plastikowe buteleczki itp.).

Cechy wybranych materiałów:

- Określa fakturę i wygląd materiałów: miękki – twardy, gładki – chropowaty, lśniący – matowy itp.
- Umiejętnie dobiera materiał do wykonywanego obiektu.

Kształtowanie wytworów płaskich i przestrzennych.

- Wycina i wydziera z papieru; tworzy kompozycje płaskie.
- Buduje z klocków kompozycje przestrzenne przedmiotów, obiektów itp.
- Lepi z plasteliny, gliny, masy solnej, modeliny przestrzenne, różne modele.
- Wykonuje ludziki i zwierzęta z owoców drzew i krzewów (kasztany, żołędzie, szyszki, jarzębina itp.).
- Tworzy proste kształty z papieru metodą orygami.
- Wykonuje użyteczne przedmioty np.: maska na bal, broszka dla mamy, laurka, pacynka.

Percepcja sztuki – analiza i interpretacja wytworów kultury.

- Poznał dziedziny sztuk plastycznych, z ich wykonawcami i ich dziełami:
architektura – architekt – projekt;
malarstwo – malarz – obraz;
rzeźba – rzeźbiarz – rzeźba.

Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych.

- Bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami.
- Zdobywa wprawę w używaniu takich narzędzi, jak: nóż, nożyczki, kolec, zszywacz biurowy, dziurkacz, kostka introligatorska, igła, napałek, agrafka; linijka, naczynie do kleju, pędzelek, szablony.
- Zna sposoby łączenia materiałów: sklejanie, zszywanie, spinanie.
- Zna metody udzielania pierwszej pomocy podczas skaleczenia, wie gdzie należy zwrócić się o pomoc.

Bezpieczne korzystanie z domowych urządzeń technicznych.

- Zna ogólne zasady działania niektórych urządzeń elektrycznych np.: latarki, zegara, odkurzacza, sokowirówki.
- Potrafi obsługiwać takie urządzenia jak: radio, telewizor, magnetofon, telefon, domofon.
- Zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego posługiwania się urządzeniami elektrycznymi i gazowymi.

EDUKACJA PLASTYCZNA

Percepcja sztuki

- Dostrzega i wykorzystuje informacje dotyczące:
  - kształtu: bryłowy, płaski, trójkątny, kwadratowy, prostokątny, owalny.
  - faktury: gładka, matowa, lśniąca, szorstka, chropowata, śliska.
  - wielkości: duży, mały, cienki, gruby, niski, wysoki.
  - usytuowania w przestrzeni: blisko, daleko, wyżej, niżej, na dole, u góry, po lewej stronie, z prawej strony.
  - oddalenia: blisko, daleko, bliżej, nieco dalej.
  - barwy: jasna, ciemna, żółta, czerwona, fioletowa itp., ciemnozielona, ciemnoniebieska itp., czerwono-niebieska, niebiesko-zielona itp..
  - rytmu w powtarzaniu się kształtów, barw, faktury, wielkości.
  - dostrzega wymienione wyżej obiekty obserwacji w przedmiotach, postaci ludzkiej, w ozdobach.

Ekspresja przez sztukę

- Tworzy wypowiedzi poprzez rysunek
  - kreśli pojedyncze przedmioty, postaci ludzi, zwierzęta, rośliny, zjawiska.

- ilustruje sceny związane z własnymi przeżyciami, treścią czytanych tekstów, opowiadanych wydarzeń, legend;
- przedstawia zdarzenia rzeczywiste i fantastyczne.
- wykonuje ćwiczenia w rysowaniu ołówkiem, pacykiem, piórkiem, kredką świecową, kredką pastelową, kredą, mazakiem.
- głównym środkiem wyrazu w rysunku jest linia; uczy się rysowania różnego rodzaju linii: prostych, falistych, wahadłowych, zygzakowatych, krzyżujących się, splątanych, owalnych.
- Tworzy wypowiedzi poprzez malarstwo:
  - zna rodzaje pędzli do malowania: cienkie – szerokie, twarde – miękkie.
  - maluje pędzlem i farbami kryjącymi (plakatowymi i akwarelowymi) na papierze i kartonie.
  - zna nazwy barw używanych do malowania (gotowych)
  - rozróżnia barwy pochodne: jasne i ciemne

EDUKACJA MUZYCZNA

Percepcja muzyki – słuchanie

- Słucha, rozpoznaje i naśladuje głosy z otoczenia.
- Słucha muzyki instrumentalnej na żywo: np. śpiewanie i granie przez nauczyciela, koncerty.
- Słucha muzyki odtwarzanej mechanicznie (płyta CD, nagranie z Internetu, audycja TV);
- Bierze udział w koncertach muzycznych; zdobywanie kultury słuchania muzyki.
- Rozpoznaje głosy ludzkie: sopran i bas.
- Zna i różnicuje głosy niektórych instrumentów muzycznych.

Ekspresja muzyczna – śpiew

- Wsłuchuje się w dźwięki mowy; rytmicznie recytuje teksty – poprawne fonetycznie, artykulacyjnie, intonacyjnie; ze zróżnicowaniem tempa, dynamiki i barwy głosu; z odpowiednią regulacją oddechu.
- Wsłuchuje się w dźwięki przyrody: naśladuje miauczenia kota, szelestu liści itp.
- Wsłuchuje się w dźwięki otoczenia: naśladuje warkot motoru, klakson samochodu itp.
- Odróżnia głosy męskie i żeńskie.
- Porównuje wysokości dwóch dźwięków; dźwięki wysokie (cienkie) – dźwięki niskie (grube); łączy rozpoznawanie z ruchem: dźwięk wysoki – wspięcie na palce, dźwięk niski – przysiad.
- Potrafi określić linię melodyczną piosenki ruchem ręki.
- Rozpoznaje znane piosenki na podstawie melodii.
- Śpiewa piosenki – śpiew zbiorowy i indywidualny.
- Śpiewa hymn Polski i hymn szkoły.

Improwizacja ruchowa – rytmika i taniec

Ruch z muzyką

- Bierze udział w różnych zabawach ze śpiewem i zabawach bieżnych np. szybkie reagowanie na różne sygnały muzyczne.
- Zna proste formy taneczne: krok podstawowy, skoki i podskoki, klaskanie, grożenie palcem oraz ruchy naśladujące pracę w różnych zawodach.

Tworzenie rytmu

- Wypowiada krótkie teksty ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu.
- Recytuje rytmicznie sylaby, słowa, zdania.
- Powtarza tematy rytmiczne w formie echa: klaskanie, stukanie, recytacja, ruch, gra na instrumentach.

Tworzenie melodii

- Rozwija swoją inwencję twórczą: improwizowanie głosem (śpiewanie swojego imienia, pytania, odpowiedzi); improwizacje wokalne do krótkich, prostych wierszowanek, przysłów.

Improwizowanie ruchu

- Swobodnie porusza się w takt muzyki; naśladowanie ruchów zwierząt, szumu drzew, szumu morskich fal, burzy, deszczu o różnym nasileniu itp.

Tworzenie form muzycznych

- Tworzy muzyczne ilustracje do wierszy i opowiadań.
- Rysuje i maluje ilustracje do słuchanej melodii, piosenki.
- Tworzy własne układy taneczne do utworu muzycznego.

Taniec

- Tańczy według własnych układów ruchowych
- Tańczy wybrane fragmenty tańców ludowych.

Gra na instrumentach

- Odkrywa dźwięki wydobywane z przedmiotów: klocków, papieru, pudełka, folii, butelki szklanej lub plastikowej.
- Tworzy akompaniament do piosenek i zabaw ruchowych z zastosowaniem naturalnych efektów akustycznych: tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda.
- Zna budowę i sposób grania na instrumentach niemelodycznych: grzechotce, bębenu, trójkącie, tamburynie, kołatce, kastanietach.
- Tworzy akompaniament do śpiewu: stosowanie gestów dźwiękotwórczych, np. tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda.

Zapisywanie dźwięku

- Zapisuje dźwięki w zabawie z instrumentami perkusyjnymi, np. poprzez układ klocków rytmicznych, piktogramów, liczb, obrazków.
- Korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, flażolecie.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Higiena osobista i zdrowie

- Utrzymuje w czystości ręce, całe ciało i włosy,
- Przebiera się samodzielnie i w wyznaczonym czasie przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.
- Dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu.
- Zna znaczenia ruchu w procesie utrzymania zdrowia.
- Stosuje rozgrzewkę przed wykonywaniem ćwiczeń fizycznych.
- Ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń.
- Wykazuje zrozumienie, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej; akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

Zabawy i gry ruchowe – zna i uczestniczy w:

- Zabawach orientacyjno-porządkowych.
- Zabawach na czworakach w tym swobodne biegi na czworakach.
- Zabawach bieżnych, rzutnych, skocznych.
- Zabawach na śniegu i lodzie np. lepienie bałwana, rzucanie śnieżkami itp.

Ćwiczenia porządkowe – zna zasadę i potrafi:

- Ustawić się w rozszpce, w szeregu.
- Ustawić się w kolumnie pojedynczej (w kolejce), w kolumnie dwójkowej (parami).
- Formować koło.

Ćwiczenia kształtujące – potrafi wykonać:

- Ćwiczenia ramion: w staniu, w siadach skrzyżnym i klęcznym, wyprosty ramion w bok z różnych położeń wznosy w różnych kierunkach; klaskanie przed sobą i nad głową; wymachy ramion w przód i w tył.
- Ćwiczenia nóg: siad skrzyżny, klęczny; przysiad podparty; marsz w miejscu z wysokim unoszeniem kolan; przysiady i wyprosty z wyciąganiem się do góry; podskoki.
- Ćwiczenia usprawniające stopę: chód we wspięciu, chód na zewnętrznych krawędziach stóp; chwytanie palcami stopy szarfy, kawałka papieru.
- Ćwiczenia głowy i szyi: kiwanie głową; poprawne ustawienie głowy za pomocą przyboru.

• **Ćwiczenia tułowia:**

- skłony i skręty;
- ćwiczenie mięśni brzucha;
- ćwiczenia poprawiające postawę.

Zabawy z elementami równowagi – potrafi wykonać:

- Ćwiczenia równowagi bez przyrządów i na przyrządzie;
- Ćwiczenia zwinności;
- Rzuty i chwytaki woreczków, piłeczek indywidualnie lub w parach.
- Skoki przez przeszkodę; zeskok obunóż z ławeczki do przysiadu podpartego.

Ćwiczenia muzyczno-ruchowe – zna i uczestniczy w:

- Zabawach rytmicznych, ze śpiewem i zabawach inscenizowanych;
- Nauczaniu elementów tańców narodowych, np. krakowiak, tańce regionalne oraz korowodów.

Sporty – bierze udział i rozwija umiejętność:

(w zależności od zainteresowań dziecka)

- Nauki pływania (jeżeli pozwoli na to zdrowie i warunki).
- Jazdy na rolkach, rowerze, wrotkach, deskorolce.
- Jazdy na sankach, łyżwach i nartach.
- Gry w badmintona.
- Minigry z piłką, piłka nożna.

EDUKACJA INFORMATYCZNA

Rozwijanie myślenia logicznego, abstrakcyjnego i przyczynowo-skutkowego oraz wyobraźni przestrzennej, spostrzegawczości.

- Doskonali umiejętność czytania, pisania i rachowania.
- Pobudza i pogłębia zainteresowania informatyką dziecka; przygotowuje do programowania.
- Wdraża do samodzielnego korzystania z aplikacji komputerowych.
- Umiejętnie posługuje się komputerem i urządzeniami cyfrowymi oraz urządzeniami współpracującymi z komputerem.
- Posługuje się zasobami internetowymi.
- Rozwiązuje zadania przy pomocy poznanej oprogramowania.
- Zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz z efektów cudzej pracy.
- Potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy oraz współpracować w zespole.
- Zna zasady zapobiegania powstawaniu chorób narządu ruchu i wzroku przy nadmiernym korzystaniu z komputera.

Obsługa komputera i urządzeń mobilnych.

- Uruchamia komputer i czynności kończące pracę na komputerze oraz działanie innych urządzeń cyfrowych.
- Rozpoznaje elementy podstawowego zestawu komputerowego.
- Korzysta z urządzeń mobilnych.